

Masrah, Madridin helmi

*Raks Madrid 2005 –
International Festival of Arabian
and Andalusian Dance
Tribute to Mahmoud Reda
28.10.–1.11.2005*

ANU TOIVONEN

Loppukesällä **Masrah** sai **Nesmalta** kutsun tulla esiintymään Madridissa Mahmoud Redan 75-vuotisjuhlan kunniaksi järjestettävälle festivaaleille. Lokakuun lopussa matkaan lähti kaikkiaan yhdeksän tanssijan ja kahden huoltajan innokas joukko.

Tällä kertaa matkailu tapahtui useammassa erässä, sillä **Tuija Rinne**, joka myös opetti festivaaleilla, meni Espanjaan jo edeltäkäsän. Myös me muut matkustimme useassa erässä, mutta niin vain me kaikki – niin tanssijat **Pirjo Akkanen**, **Riitta Hintikka**, **Lotta Linnavuori**, **Saara Hägglund**, **Heli Paatero**, Tuija Rinne, **Tarja Suominen**, **Anu Toivonen** ja **Jaana Ähl** kuin huoltojoukko **Marja Laukkanen** ja **Helena Rintala** – päädyimme kuin päädyimmekin oikeaan aikaan oikeaan paikkaan.

Marja oli iskenyt suoraan kultasuoneen löytäessään meille majapaikan. Sijainti oli ihanteellinen: vain kymmenen minuutin kävelymatkan päässä kuninkaanlinnasta ja – mikä tärkeintä – kymmenen metrin päässä teatterin ulko-ovesta! Eikä kauppoihinkaan ollut pitkä matka...

Sää Espanjan ylängöillä esittäytyi laidasta laitaan: sadetta, pilvipoutaa ja yhtenä päivänä 22 astetta lämmintä! Paikalliset taisivat ilahtua sateesta, sillä kuivuus on vaivannut Espanjaa. Madridin halki virtaava jokikin oli kutistunut pahaiseksi puroseksi, jonka onnistuimme näkemään vilaukselta työmaa-aitojen seasta.

Kursseja ja kuvia

Festivaaleilla oli tarjolla kursseja ilmaisun jalosta taidosta andalusialaistanssiin asti. Opettajina olivat **Mahmoud Reda**, **Farida Fahmy** ja Tuija Rinne, jotka eivät esittelyjä kaipaa.

Heidän lisäksi oppia saattoi saada **Shokry Mohamedilta** (Egypti/Madrid), **Nawal Benabdallahilta** (Marokko/Pariisi), **Saad Ismaililta** (Egypti/Rooma), **Eva Chacónilta** (Madrid) ja Nesmalta, joka siis oli festivaalin järjestäjä.

Seurueemme kokeili eri kursseja ja oli pääosin tyytyväinen antiin. Kurssitodistuksen tosin jäivät saamatta, sillä matkamme suuntautui kotiin jo ennen päättäjätillaisuutta.

Kahtena iltana saattoi suunnistaa *Instituto Egipcion*, jossa oli mahdollista

nähdä elokuva *Rakkautta Karnakissa* sekä Mahmoudin ja Nesman yhdessä toteuttama dokumenttielokuva Reda Troupen vaiheista. Toivottavasti saamme nähdä sen Suomessakin, sillä se antaa aivan ainutlaatuisen näkökulman egyptiläiseen tanssiin.

Matkaan mahtui tietysti paljon muutaakin kuin tanssia. Tässä valitut palat!

Lentäviä lauseita ja sattumuksia

”PAAVO”. Olimme matkalla Pradon museoon – sateessa –, mutta jouduimmekin lounasravintolan mainoksen uhreiksi. Ravintola oli ”sopivasti matkan varrella”, joten poikkesimme syömään. Paikallinen lounas tulee halvemmaksi, mikäli sen ottaa päivän listalta, ja taloudellisina ihmisinä teimme niin.

Ruoka oli hyvää, ja sitä oli runsaasti (alku-, pää- ja jälkiruoka), joten saimme mukavasti ajan kulumaan emmekä ehtineet museoon asti. Itse tilasin pääruoaksi ”paavo” (pabo), joka osoittautui valtavaksi kalkkunankoiveksi – sen rinnalla tavallinen tehokasvatettu broileri kalpenee kateudesta! Hieman säikähtäneenä kauhistelinkin, että enhän ikinä jak-

Vas. *cafe largo* ja pienet kupit, alla Faridan kussilla Anu Toivonen, Saara Hägglund, Jaana Åhl ja Riitta Hintikka.

Viereisellä sivulla Saara Hägglund, Jaana Åhl ja Anu Toivonen kuninkaanpalatsin edessä.

sa syödä tervetuliaisillallisella yhtään mitään; ei huolta! Matkailu nälättää, ja koko reissun ajan jokaisella aterialla mietimme jo innokkaasti, mihin suuntaamme seuraavaan ruoka-aikaan...

"CAFE LARGO". Ensimmäisenä aamuna kahvilassa suomalaiset naiset halusivat tietysti isot kupit kahvia. Kielipää valitettavasti oli vielä hieman sekaisin, ja *cafe granden* sijasta tilattiin *cafe largo* – jonka musiikkia tuntevat tietävät tarkoittavan hidasta. Kahvin tuleminen kestikin kiitettävän kauan, ja lopulta saimme ihailla rauhallisen suomalaisen leidin (= Marja) huomattavan tulista vaatimusta kahvikupillisesta.

Kun kahvi lopulta saapui, se tuli sormustimen kokoisissa kupposissa! Tämän jälkeen *largo* olikin sanana ehdottomasti pannassa. Ja koska suomalainen tarvitsee aamulla kahviämpärillensä, turvauimme seuraavana aamuna (ja sitä seuraavana ja sitä seuraavana...) kansainväliseen ketjuun. Taattua tavaraa riittävän suurissa saaveissa!

PERUSTUSLAKIMUUTOS. Matkamme ajoitus oli sikäli hyvä, että saimme eräänä iltana jännittää televisioidemme ääressä yhdessä espanjalaisten kanssa, kun Doña Letizia pyöräytti maalle mahdollisen tulevan kruununperijän. Sen verran espanjaa taitamattominakin ymmärsimme, että maassa on odotettavissa perustuslaillinen kriisi, kun päätetään saako esikoinen – sukupuoleen katsomatta – periä kruunun. Tähän astihan se on automaattisesti mennyt kuninkaan vanhimmalle miespuoliselle jälkeläiselle.

Halloween. Näytöksen jälkeen suuntasimme taas kerran illalliselle; oli pyhäinpäivän aatto. Tunnelma oli korkealla, emmekä olleet aivan hiljaisia. Lisää tähän näytösmeikki, ja taisimme antaa huomattavan hilpeän vaikutelman. Herrasmies viereisestä pöydästä ihmetteli, oliko meillä mahdollisesti menossa "halloween party". Hieman neuvoteltuaamme vastasimme myöntävästi ja arvelimme antaneemme uskottavan selityksen ulkonäöllemme.

Paluumatkalla kämpille saimme selityksen herran uteluille: kaduilla oli liikkeellä jos jonkinlaista vampyyriä ja peikkoa. Joku meistä taisi yhden seurueen säikäyttääkin ohhi mennessämme...

LÖKÄLAHKEISET LÖRPÖTTELIJÄT. Näytösaikataulu oli maanantaina varsin tiukka, sillä meidän piti joutua kii-reesti teatterin muun ohjelmiston alta pois. Illan juontajina oli kaksi varsinkin omasta mielestään charmanttia herraa, joiden käsitys juonnosta vastasi Conan O'Brienin tyyliä, sillä juttua riitti asiasta ja sen vierestä. Lopulta Nesma sai kiihkeästi viittojen avustajan nappaamaan mikrofonin kulissemiin ja tanssi saattoi alkaa.

Ja sitten varsinaiseen asiaan – tanssiin!

Emännät tähdittivät avajaisgaalaa

Festivaaliyleisö sai nähdäkseen itämaista tanssia kahden näytöksen edestä. Näytöspaikka Teatro Gran Vía oli huomattavan elegantti monine kristallikruunui-

neen ja runsaine kultauksineen. Penkit tosin olivat varsin epämukavat ja niistä sai niska kenossa tuijottaa tiukasti yläviistoon jotakin nähdäkseen. Väliaika on aivan tuntematon käsite, ja molemmat näytökset vedettiin läpi ilman taukoja.

Perjantai-illan avajaisgaalassa nähtiin ryhmätansseja lähinnä emäntien, **Al-Andalus Danzan**, esittäminä, tosin vierailleva ranskalaisseurue, meilläkin käyneen Nawal Benabdallahin ryhmä, esitti yhden modernin tanssin ja Italiassa vaikuttavan Saad Ismailin ryhmä saidisikermän.

Solistit olivat pääasiassa Al-Andalus Danzan tanssijoita. Kuten niin usein käy, moni solisti oli valinnut tanssittavakseen pitkän estradikappaleen. Leimaa-antavana piirteenä näissä oli huomattavan runsas yleisvaikutelma; ajatus "liian runsas" tuntui olevan vieras. Tämän hetken soolomuoti näyttää käsittävän tanssissa kuin tanssissa (myös baladissa) leveän sifonkihameen, leveät pussihihat ja useimmissa tapauksissa vielä runsaan peruukin. Myös meikki oli samaa luokkaa, ja me pelkäsimmekin näyttävämmä normaaleissa lavameikeissämme saunapuhtaita. Vain yksi ainoa espanjalaissoolisti oli uskaltanut tanssimaan kansantanssia – saidia.

Emäntien soolotansseista erittäin positiivisena ja vahvana nousi esiin **Blanca DeArtechen** tanssima flamencofuusio, josta ei puuttunut taitoa eikä tulkintaa. Tanssija tiesi täsmälleen, mitä oli tekemässä. Myös Nawal Benabdallahin

Masrah valloittaa Madridin Gran Vian. Kävelyllä Saba-tinin vehreässä puistossa. Jaana Åhl tutkailee meren-eläviä Corte Inglesilla.

esittämä marokkolaistanssi oli erittäin miellyttävää katsottavaa. Valitettavasti Nesma itse ei esiintynyt lainkaan!

Suomea edusti loistavasti illan viimeisenä solistina Tuija Rinne, joka erottui edukseen joukosta paitsi tanssitekniikkansa myös herkän tulkinnan ansiosta. Tuijan punainen, strassein koristeltu puku oli tyylikäs ja päästi tanssijan pääosaan – korosti tanssia sen sijaan, että olisi peittänyt tai häirinnyt sitä. Myös **Mohamed el Hossenyn** koreografia oli muista poikkeava, eikä suinkaan kärsinnyt vertailussa.

Me katsomossa istuneet suomalaiset erotuimme taatusti joukosta mekin tämän esityksen jälkeen, olimmekaan juuri nähneet näytöksen ehdottoman helmen ja hihkuimme sen mukaisesti.

Juhlagaalallinen Redaa

Festivaalin toinen näytös oli Mahmoud Redan 75-vuotisjuhlagaala ja kunnianosoitus tanssin parissa tehdyille elämäntyölle. Maestro itse oli kunniavieraana, samoin legendaarinen Farida Fahmy. Lavalla oli 18 Mahmoudin luomaa tanssia vuosien varrelta, ja näytöstä elävöitettiin elokuvista poimituilla pätkillä. Tansseja esittivät solistit **Rebecca Wildi** (Sveitsi) ja Nawal Benabdallah, duo Saad Ismail ja **Mariaude Cornuel** (Italia) sekä ryhmät Al-Andalus Danza, Nawal Benabdallahin ryhmä ja tietysti Masrah.

Emännät urakoivat toden teolla, sillä heillä oli esitettävänä kahdeksan tanssia. Pukuhuoneessa siis oli vilskettä, kun naiset juoksivat vaihtamassa asuja – joissa niissäkin riitti osia ja lisukkeita! Pukuhuonerumba sujui kuitenkin huomattavan juoheasti, eikä yhteentörmäyksiä sattunut sen paremmin ryhmien sisällä kuin niiden välilläkään.

Al-Andalus Danza esitti fellahitanssin, haggalan, nuubialaistanssin, tanssin Ismai-

liasta, *Granadan* sekä andalusialaistanssit *Alf leyla wa leyla* ja *Samai el Erian* ja vielä näytöksen päätteeksi saiditanssin. Osa tansseista nähtiin lyhennettyinä versioina. Myöhemmin kävi ilmi, että vaikka meillä Suomessa puurretaan Mahmoudin kursseilla tanssit kokonaisina läpi, muualla maailmassa on tavallista opetella kursseilla lyhennettyjä versioita. Olemme siis varsin etuoikeutetussa asemassa!

Nawal Benabdallah ja hänen kaksi kuorotanssijaansa esittivät tanssit *Ya einab*, *Eiwa ah* sekä *Halawet shamsina*, joka oli toteutettu pukuja ja ilmeitä myöten täydellisenä kopiona Faridan elokuvassa *Rakkautta Karnakissa* esittämästä tanssista. Näytöksen soolotansseina nähtiin Rebeccan esittämä *Farida* ja Nawalin estraditanssi, Saadin ja Mariaudin duettona puolestaan beduiinitanssi *Rannet el khulkhal*.

Masrahin osalle olivat tulleet koko näytöksen avannut *Shaalitanssi*, toiseksi viimeisenä esitetty *Puukenkätanssi* sekä andalusialaistanssit *Harram el nawma* ja *Li'bit el ayyam*.

Homman pihvi

Muiden ryhmien, varsinkin espanjalaisen, tanssissa huomio kiinnittyi upeaan puvustukseen. Eryityisesti Al-Andalus Danza keskittyi lähinnä käsien ja jalkojen yhtenäiseen käyttöön ja ryhmäkuvioihin, mikä toimikin hyvin. Jäykähköissä asuissa keskivartalotekniikka ei olisikaan päässyt esille.

Masrahin raikkaat, huomattavasti liikuvammista materiaaleista tehdyt puvut päästivät liikkeen esiin. Lisäksi Tuijan Rinteen loistavat sovitukset nostivat tanssin sen ansaitsemaan pääosaan. Mahmoud Redakin tuntui olevan tätä mieltä, sillä hän vuodatti liikutuksen kyyneleitä ihanan Li'bit el ayyamin jälkeen. Katsomos-

sa istunut Marja totesikin jälkepäin: ”Kyllä oli polleeta katsella. Masrah oli homman pihvi!”

Kaiken kaikkiaan tyylikäs näytös jätti katsojille hyvän mielen ja osoitti, että Mahmoudin työllä on tulevaisuus.

Taas kerran tuli todistetuksi, miten hieno taidemuoto tanssi on. Se tarjoaa tilaisuuksia nähdä maailmaa, tavata mielenkiintoisia ihmisiä ja avartaa omaa maailmankuvaa. Ja taas kerran tuli todistetuksi myös se, että suomalainen – vaikka onkin kehno nostamaan omaa häntäänsä – pitää puolensa maailman itämaisten tanssijoiden joukossa; tukka putkella ja helmat hulmuten!

Kirjoittaja on turkulainen tanssija, koreografi ja opettaja.

Masrahin puukenkätanssijat poseerasivat Saad Ismailin kanssa.

